

Sygn. akt II Cz 745/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wiesława Buczek- Markowska (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 maja 2014 r.

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko(...)w N.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Goleniowie

z dnia 8 stycznia 2014 roku, Sygn. akt I C 1207/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Goleniowie w punkcie 2. oddalił wniosek powoda R. P.o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, w postępowaniu przeciwko (...)w N.o odszkodowanie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły przesłanki w postaci nieporadności strony, czy skomplikowanego charakteru sprawy pod względem faktycznym i prawnym, które uzasadniałoby uwzględnienie wniosku powoda. Powód jasno formułuje swoje roszczenia a sposób jego działania wskazuje na wiedzę o sposobie prowadzenia procesu.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez powoda, który wniósł o jego zmianę poprzez ustanowienie mu pełnomocnika z urzędu. Skarżący nie zgodził się ze stanowiskiem sądu o możliwości podejmowania przez niego czynności procesowych, chociażby poprzez brak posiadania przez powoda odpowiedniego wykształcenia.

Odmowa przyznania pełnomocnika z urzędu jest - w ocenie skarżącego - wyrazem faworyzowania strony pozwanej. Wskazał, że nie posiada także wykształcenia wyższego i w konfrontacji z pełnomocnikiem pozwanego jest pozbawiony szans. Zdaniem skarżącego z samego pozwu nie sposób wywieść, by skarżący biegle poruszał się w ramach zagadnień prawnych. Przyznanie pełnomocnika pozwoli na usprawnienie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

Według art. 117 § 1-3 k.p.c o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego może ubiegać się strona nie zwolniona przez sąd od kosztów sądowych, oraz strona korzystająca ze zwolnienia od kosztów sądowych z mocy ustawy, jeżeli

złoży oświadczenie, że nie jest w stanie bez uszczerbku koniecznego utrzymania dla siebie i rodziny ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Przesłanką warunkującą udzielenie pomocy prawnej z urzędu jest potrzeba jego udziału w sprawie - art. 117 § 5 k.p.c.

Oceny, czy taka potrzeba zachodzi Sąd dokonuje biorąc pod uwagę zarówno przymioty osobiste strony, a szczególnie jej nieporadność w formułowaniu żądań i przedstawianiu okoliczności faktycznych sprawy, jak i charakter samej sprawy, jej ewentualne zawilości i konieczność prowadzenia wielowątkowego postępowania dowodowego oraz rozważenia skomplikowanych zagadnień prawnych.

Przez nieporadność strony należy rozumieć sytuację, w której strona nie potrafi w zrozumiałym i poprawnym sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia tej stronie odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych.

Zatem w sytuacji, w której strona wykazuje wystarczającą znajomość reguł, według których toczy się postępowanie, a tak należy rozumieć dokonywanie przez powoda dotychczasowych czynności procesowych - odmowa ustanowienia adwokata/ radcy prawnego nie może być oceniona jako pozbawienie strony możliwości obrony jej praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia (...)(...)

W ocenie Sądu Okręgowego poziom wykształcenia skarżącego nie stanowi przesłanki dyskwalifikującej jego samodzielne występowanie w sprawie. Jego dotychczasowe działanie świadczy o tym, że jest on w stanie samodzielnie realizować swoje usprawiedliwione cele procesowe. Zwrócić należało uwagę, iż skarżący w sposób precyzyjny określił swoje żądanie, dodatkowo wniesiony przez niego pozew czynił zadość wymaganiom pisma procesowego, jak też wymaganiom kwalifikowanym. Skarżący przytoczył okoliczności faktyczne, które - jego zdaniem - naruszyły jego dobra osobiste, jak też wykazał się znajomością judykatów w zakresie problemu ochrony dóbr osobistych ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji osób osadzonych. Świadczy o tym obszernie cytowanie zarówno orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak i (...)(...). Nadto, skarżący rozumiał sens kierowanych do niego pouczeń, czemu dał wyraz wykonując nałożone na niego zobowiązanie sądu w przewidzianym terminie (k. 20- 28). Zatem, mimo tego, że skarżący nie legitymuje się wykształceniem prawniczym – to nie można uznać go za osobę nieporadną. Konkluzję tą potwierdza fakt, iż powód sam wywiódł zażalenie, w którym w sposób jasny wyraził swoje stanowisko i przytoczył argumenty na jego uzasadnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, sama obawa strony przed samodzielnym udziałem w procesie cywilnym wynikająca z nieposiadania pogłębionej wiedzy prawniczej, nie może stanowić wystarczającej podstawy do przyznania stronie pełnomocnika z urzędu (także: Sąd Apelacyjny w (...) w postanowieniu z dnia 4 września 2012 r., sygn. akt(...)

Podobnie w grupie przesłanek uzasadniających wnioski skarżącego, nie mieści się okoliczność występowania po stronie przeciwnej zawodowego pełnomocnika. W razie uzasadnionej potrzeby, sąd może udzielić stronie działającej bez zawodowego pełnomocnika niezbędnych pouczeń, co do czynności procesowych(art. 5 K.c). Zdaniem Sądu II instancji, skarżący wykazuje znajomość prawa w stopniu wskazującym na umiejętność popierania powództwa zmierzającego do wykazania przesłanek odpowiedzialności (...)

Okoliczność pozbawienia skarżącego wolności nie ma jakiegokolwiek wpływu na sposób i możliwość obrony jego praw. Powód - jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy - może zostać doprowadzony do sądu celem uczestniczenia w sprawie.

W tej sytuacji należało stwierdzić, że występowanie skarżącego osobiście bez adwokata lub radcy prawnego w niczym nie narusza jego prawa do obrony, co skutkowało oddaleniem złożonego przez niego zażalenia i orzeczeniem jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)